

Materiál na rokovanie
Mestského zastupiteľstva v Žiline

Číslo materiálu: ____/2021

K bodu programu

**INFORMATÍVNA SPRÁVA O PRIHLÁŠKE MESTA ŽILINA DO PROJEKTU EURÓPSKE
HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2026**

Materiál obsahuje:

1. Návrh na uznesenie
2. Dôvodová správa
3. Materiál

Materiál bol prerokovaný v:

KKCRaMR

Predkladá:

Mgr. Peter Fiabáne, primátor mesta

Zodpovední za vypracovanie:

Mgr. Ingrid Dolníková, vedúca odboru školstva, kultúry, športu,
cestovného ruchu a miestneho rozvoja

Mgr. Vladimír Randa, viceprimátor mesta

Žilina, 25.2.2021

NÁVRH NA UZNESENIE

Uznesenie č. __/2021

Mestské zastupiteľstvo v Žiline

I. berie na vedomie

1. Informatívnu správu o prihláške mesta Žilina do projektu Európske hlavné mesto kultúry 2026,

II. schvaľuje

1. mimoriadny vklad do Oblastnej organizácie cestovného ruchu Malá Fatra na zabezpečenie procesov súvisiacich s prípravou Prihlášky mesta Žilina a podporných aktivít a dokumentov do 2. kola Výzvy na predkladanie prihlášok do akcie Únie „Európske hlavné mesto kultúry v Slovenskej republike na rok 2026“ vo výške 220 000,-€,

III. žiada

1. vecne príslušný odbor mestského úradu v spolupráci s Oblastnou organizáciou cestovného ruchu Malá Fatra o predloženie informatívnej správy a vyúčtovania finančných prostriedkov na prípravu Prihlášky a podporných aktivít a dokumentov do 28.2.2022.

Dôvodová správa

Mestské zastupiteľstvo v Žiline uznesením číslo 50/2020 k Zámeru mesta Žilina uchádzať sa o titul Európske hlavné mesto kultúry 2026, schválilo zámer prípravy a predloženia Prihlášky mesta Žilina v rámci Výzvy na predkladanie prihlášok do akcie Únie „Európske hlavné mesto kultúry“ v Slovenskej republike na rok 2026 vyhlásenej Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky. Zároveň bol schválený mimoriadny vklad vo výške 100 000,- Eur do Oblastnej organizácie cestovného ruchu Malá Fatra na zabezpečenie procesov súvisiacich s prípravou Prihlášky mesta Žilina a podporných aktivít a dokumentov. Vzhľadom na posunutý termín predkladania prihlášok z dátumu 31.10.2020 na 15.12.2020 bol uznesením č. 257/2020 predĺžený termín na vyúčtovanie mimoriadneho vkladu mestskému zastupiteľstvu do 28.2.2021. Na základe uvedeného predkladáme mestskému zastupiteľstvu vyúčtovania ako aj súhrnnú informáciu o prihláške mesta v rámci výzvy. Bližšie informácie o obsahu sú dostupné aj na internetovej stránke www.Zilina2026.eu

Dňa 4.2.2021 sa uskutočnila prezentácia prihlášky (tzv. bidbook-u) mesta Žilina pred medzinárodným panelom a na základe rozhodnutia tejto odbornej poroty bolo mesto Žilina spolu s mestami Nitra a Trenčín odporučené pre postup do 2. kola súťaže. Vzhľadom na uvedené je potrebné vyčlenenie finančných prostriedkov pre prípravu prihlášky pre 2. kolo v najkratšej možnej dobe.

Stanovisko komisie kultúry, cestovného ruchu a miestneho rozvoja:

Komisia zoberala predložený materiál na vedomie a odporúča ho MZ prerokovať a zobrať na vedomie.

Materiál bol po komisiách mestského zastupiteľstva doplnený o body II., III.

Materiál má dopad na rozpočet mesta vo výške 220 000,-€. Finančné prostriedky budú prevedené na základe schválenia rozpočtového opatrenia č. 1/2021, ktoré je v programe rokovania mestského zastupiteľstva.

Materiál

1. Európske hlavné mesto kultúry na Slovensku

Európske hlavné mesto kultúry je jednou z najznámejších a najdlhšie trvajúcich iniciatív Európskej únie v oblasti kultúry. Jej hlavným cieľom je predstaviť rozmanitosť európskych kultúr a podporiť kultúrnu spoluprácu v Európe. Získanie titulu Európske hlavné mesto kultúry neznamena len predstavenie umenia na celoročnom festivale v roku 2026, ale ide o celkovú transformáciu mesta, predefinovanie jeho profilu a etablovanie sa v európskom kontexte.

Súťaž na rok 2026 prebieha len medzi slovenskými mestami, svoje oficiálne kandidatúry oznámilo 8 miest: Banská Bystrica, Hlohovec, Martin, Nitra, Prešov, Trenčín, Trnava a Žilina. Výber prebieha v dvoch fázach. V prvom kole bolo potrebné zaslať 60-stranovú prihlášku predstavujúcu celkovú stratégiu projektu a rozsiahly umelecký program do 15. decembra 2020 na Ministerstvo Kultúry SR. Následne je potrebné predstaviť kandidatúru pred medzinárodnou porotou zloženou z 12 európskych nezávislých odborníkov. Do druhého kola súťaže sa zvyčajne dostanú dve až tri kandidátske mestá, ich mená budú zverejnené 5. februára 2021.

V druhom kole sa od kandidátov očakáva, že ďalej rozvinú program, prehĺbia stratégiu a zlepšia konkrétne oblasti svojej kandidatúry. Druhá, detailnejšia prihláška bude predložená v auguste 2021, následne porota navštívi kandidátske mestá v priebehu septembra. Víťaz titulu bude známy do konca roku 2021. Realizačná fáza pre víťazné mesto začne v roku 2022, bude pokračovať do roku 2026 a bude zahŕňať aj následné hodnotiace obdobie v roku 2027.

Porota hodnotí prihlášky podľa šiestich hlavných kritérií:

1. Príspevok k dlhodobej kultúrnej stratégii
2. Kultúrny a umelecký obsah
3. Európsky rozmer
4. Dosah - účasť miestnych obyvateľov
5. Manažment a riadenie
6. Schopnosť dosiahnuť ciele

Spolu s titulom mestá zvyčajne získajú cenu Meliny Mercouri a finančnú podporu Európskej komisie vo výške 1,5 milióna EUR, ktorá sa udeľuje jeden rok pred rokom titulu. Ministerstvo kultúry SR oznámilo v roku 2020, že podpora vo výške 40 miliónov EUR bude venovaná investíciám do kultúrnej infraštruktúry v ocenenom meste a taktiež bude pridelená finančná podpora aj na realizáciu programu v meste (zatiaľ v neznámej čiastke). Väčšina rozpočtu EHMK je tvorená z mestských, regionálnych, národných a iných európskych zdrojov, ako aj z vlastných zdrojov organizácie a zo súkromného sektora. Investície z verejného rozpočtu sú zvyčajne pomerne vysoké, ale skúsenosti ukazujú, že návratnosť investícií do miestnej ekonomiky je oveľa vyššia (príklad pri projekte Košice 2013 - doteraz jediné slovenské mesto s titulom EHMK - bol dopad 1,6 EUR na každé investované euro, 800 000 návštevníkov, vytvorených 771 nových pracovných miest).

2. Prípravný tím Žilina Beskydy 2026

Christian Potiron - hlavný konzultant projektu

Silvia Jánošková - projektová manažérka (program, stratégia)

Martina Buzgóová - projektová manažérka (administratíva, financie, komunikácia)

Zuzana Hlávková - projektová manažérka (program)

Súčasťou prípravy prihlášky v priebehu roka 2020 bolo aj 12 členov Programovej rady zastupujúcich rôzne oblasti kultúry a umenia v rámci Žiliny i celého Slovenska:

Marek Adamov, Karel Hampl, Zuzana Hlávková, Pavel Choma, Michal Jurecký, Lucia Kašiarová, Jaroslav Kyša, Peter Lényi, Michal Németh, Ján Ničík, Zuzana Pacáková, Jozef Ristvej

Počas roka 2020 bolo zorganizovaných vyše 20 stretnutí v rámci 12 pracovných skupín s odborníkmi z rôznych oblastí, workshopy, program Akcelerátora podporujúci rozvoj nápadov na projektové zámery s vyše 60 účastníkmi, vyše 120 bilaterálnych stretnutí s umelcami a zástupcami kultúrnych inštitúcií v meste a kraji, podujatie Mestská konferencia s takmer 100 účastníkmi zo Žiliny, Bielsko-Bialej a Frýdku-Místku, Otvorená výzva na projekty, ktoré mali možnosť stať sa súčasťou prihlášky, s vyše 90 prihlásenými projektovými návrhmi, a mnoho ďalších.

3. Prihláška ŽILINA BESKYDY 2026

Žilina sa uchádza o titul Európske hlavné mesto kultúry spolu s partnerskými mestami Bielsko-Biala v Poľsku, Frýdek-Místek v Českej republike a celými Beskydami, geografickou oblasťou pohoria, ktorá spája zúčastnené mestá a región. Okrem týchto miest vyjadrilo záujem spolupracovať aj vyše 30 miest a obcí z Kysúc, Rajca, Oravy a Považia, v rámci Euroregiónu Beskydy, čím región zahrnutý v projekte EHMK získava kritické množstvo zapojených obyvateľov a kultúrnych operátorov.

Hlavným sloganom kandidatúry je Okno príležitostí (z angl. *Window of Opportunities*) - termín, ktorý vznikol vo vedeckom prostredí letov do vesmíru a označoval optimálny časový úsek pre štart vesmírnej rakety. Pre kandidatúru Žiliny vyjadruje Okno príležitostí optimálnu chvíľu, ako využiť príležitosti redefinovať vlastný príbeh a priniesť pozitívnu zmenu a vyššiu kvalitu života v meste, ale aj nájsť novú centralitu pre celý región.

Pripravovaný program Žilina Beskydy 2026 je zložený z troch hlavných línií, ktoré odzrkadľujú unikátny lokálny kontext mesta a regiónu s presahom na aktuálne európske témy a výzvy. Okolo týchto pilierov je vystavaných viac ako 130 kultúrno-umeleckých projektov, na ktorých sa budú podieľať lokálne kultúrne inštitúcie, inštitúcie pod zriaďovateľskou pôsobnosťou Žilinského samosprávneho kraja, UNIZA, ďalší lokálni partneri, ako aj viac než 70 partnerských organizácií z celej Európy.

Programová línia ≈ TOK PRÍRODY (z angl. *Flow of Nature*)

- ≈ Príležitosť prepojiť mesto s vidiekom a nanovo interpretovať tradičnú ľudovú kultúru
- ≈ Príležitosť zmenšiť dopad klimatickej zmeny a chrániť biodiverzitu
- ≈ Príležitosť popularizovať koncept udržateľného mesta, s prístupom k vode a zeleni
- ≈ Príležitosť propagovať outdoorovú kultúru a vyššiu kvalitu života

Programová línia » TOVÁREŇ NA BUDÚCNOSŤ (z angl. *Future's Factory*)

- » Príležitosť spolupracovať na tvorbe lepších miest budúcnosti
- » Príležitosť na inovácie naprieč sektormi
- » Príležitosť oceniť dôležitosť kultúrneho sektora a pracovných podmienok ľudí v ňom
- » Príležitosť pre udržateľnú a cirkulárnu produkciu

Programová línia oo IDENTITA BEZ HRANÍC (z angl. *Borderless Identity*)

- oo Príležitosť budovať inkluzívne komunity
- oo Príležitosť pre európsku mobilitu a interkultúrny dialóg
- oo Príležitosť budovať kultúru demokracie
- oo Príležitosť pochopiť svoju minulosť

4. Vyúčtovanie príspevku pre rok 2020

Oblasť	Položka	EUR	% z celkom	ČERPANÉ
Personálne náklady	Hlavný konzultant (faktúra) - január/marec 2020	3650		3649
	Hlavný konzultant ubytovanie - január/február 2020	350		353

	Hlavný konzultant (zmluva) - apríl 2020 - január 2021 (mzdové náklady + odvody do poisťovní)	20741		20718
	Projektový manažér 1 - apríl 2020 - január 2021 (mzdové náklady + odvody do poisťovní)	16334		16375
	Projektový manažér 2 - máj 2020 - január 2021 (mzdové náklady + odvody do poisťovní)	15854		15786
	Koordinátor cezhraničnej spolupráce - august-október 2020	1300		1300
	Projektový manažér (program) - september-december 2020	4500		4464
	Brigádnik (spracovanie dát a sociálne médiá) - jún-september 2020	780		775
	Programová Rada (4 stretnutia + konzultácie projektom) - jún-október 2020	4400		4443
		67 909	66.61%	67 863
Cestovné	Služobná cesta Fínsko - hlavný konzultant (marec)	500		569
	Služobné cesty v regióne	60		79
		560	0.56%	648
Marketing a komunikácia	Webová stránka - doména	110		108
	Vizuálna identita (logo a dizajn manuál + prihláška + web, leták, plagát, banner,...)	4 400		4400
	Kontakt s verejnosťou (letáky, tričká, nálepky, promo materiály)	1 230		1230
	Online promo na sociálnych sieťach a marketingová kampaň	1 300		1293
	Inzercie a nájom reklamných plôch	190		190
	Produkcia videí z podujatí na sociálne siete	200		200
	Update webovej stránky (vizuály, preklady, licencie na písma)	740		740
		8 170	7.63%	8 161
Služby	Preklady, korektúry, tlmočenie	300		296
	Komunikačná stratégia - konzultácie	850		800
	Projekty Akcelerátor - konzultácie	200		200
	Online nástroje pre tím + telefóny	650		604
	Tlač máp, dotazníkov, vizuálnych materiálov	200		195
		2 200	2.20%	2 095
Podujatia	Workshopy s expertmi - máj 2020	450		450
	Akcelerátor (2 podujatia) - jún-júl 2020	250		249
	Ideathon - júl 2020	590		586
	Mestská konferencia - september 2020	3700		3689
		4 990	4.99%	4 974
Prihláška a prezentácia	Redaktor prihlášky	1 500		1500
	Súťaž - vizuálna identita prihlášky a logo (skicovné)	600		600
	Prihláška - proofreading a korektúry v anglickom jazyku	1 600		1600
	Prihláška - slovenský preklad	1 800		1800

	Prihláška - tlač 30ks (ENG) + 10 ks (SVK) + obaly	2 600		2627
	Príprava prezentácie - tréning členovia tímu (Dec-Jan - cca 40 hod každý)	1 760		1760
	Externé konzultácie - obsah prihlášky a tréning na prezentáciu	1 800		1800
	Vizualizácie - investičné projekty	400		400
		12 060	13.90%	12 087
Mestské zásahy	Mestské zásahy - workshop, interaktívna webstránka, grafika a vizuálne materiály	3800		3800
		3 800	3.80%	3800
Drobný majetok, iné	Kancelárske potreby	311		306
		311	0.31%	306
Celkom		100 000		99 934